

Over 'Het eiland en andere gedichten'

door Michiel van Kempen

De meeste mensen zullen bij het horen van de naam Michiel van Kempen (1957), hoogleraar Nederlands-Caraïbische literatuur aan de Universiteit van Amsterdam, niet direct aan de dichter Van Kempen denken. Hij is toch vooral bekend geworden met publicaties als het standaardwerk over de Surinaamse literatuur (2003) en de biografie van Albert Helman (2016) en als onvermoeibare promotor van Surinaamse en Caraïbische literatuur. Toch publiceert hij wel degelijk ook poëzie, zo verscheen in 2012 de dichtbundel *Wat geen teken is maar leeft*.

De onlangs verschenen bundel *Het eiland en andere gedichten* opent met het indrukwekkende titelgedicht 'Het eiland', over Aruba. Het telt zeven pagina's, zit boordevol beelden – 'De Porto-Ricaanse, mop nog in de hand, / en nog altijd enigszins blotevoeterig / op haar markante benen'; '... de makamba's, / schichtig, scharrelend, scherp waakzaam / de poten in het zoute water'; 'godlof is de pastechi nog niet weggemacdonald' – en eindigt met: 'Soms laten verre vrienden niets van zich horen / of 't goed gaat peins je dan / we stronger through rhythm hoor je dan / we stronger through rhythm'. De toon is gezet.

Er volgen vijf afdelingen (de bundel telt totaal 37 verzen), de eerste is 'Eilanden': 'Aangekomen in een land / dat niet bestaat dan bij de gratie / van tjaptjoi en kekererwten / voel ik mij thuis als lieve neef / die te lang wegbleef, kaarten zond / maar postzegels vergat te plakken.' (Uit 'Germaine in Suriname') De titel van de afdeling erna, 'Stupor mundi', verwijst naar keizer Frederik II (1194-1250): 'de man die de wereld versteld deed staan'. Uit 'Cement': 'Maar nu aan dit doorpuzzelde leven / duizend keer opnieuw een stukje ontbreekt / ben ik de voeger van de gebarsten volmaaktheid / die nooit water en cement tot eenheid brengt / maar stof ziet dwarrelen in de voegen van de akker.' De volgende afdeling is getiteld 'Efemeer' (=kortstondig). Daaruit dit gedicht

Kortom

Wat de toekomst zo angstwekkend maakt
is niet wat je in het ongewisse laat
maar dat je vast en zeker missen gaat
wat je bestreed en niet meer haat.

De een na laatste afdeling heet 'Genen', met daarin onder meer twee
ontroerende gedichten over Van Kempens vader en zijn moeder.

De laatste afdeling, met de rake titel 'Verzoeken geen rouwbeklag', is een
prachtig eerbetoon aan acht mensen die Van Kempen tijdens hun leven geraakt
hebben en die in 2018 en 2019 overleden, zoals de Surinaamse schrijvers Bea
Vianen, Shrinivási, Orlando Emanuels, Bhai, Michaël Slory:

'Een boom is gevallen / de grote kapokboom / dreunt nog na in je regels / die in
hun smalte zijn lengte omvatten / en in hun lichtheid zijn zwaarte wegen. / Jij,
stam, wortels, oneindige takken.'

Een aantal gedichten was al elders te lezen, jammer genoeg wordt dat niet
vermeld.

Van Kempen schrijft doorleefde poëzie, in een trefzekere stijl.

Een meesterlijke bundel.

Bron: *Parbode*